

שיחת השבוע

הרב יוצא לאור על-ידי צעירי-אגודת-חב"ד - המרכז • עורך: מנחם ברוד • יו"ר: הרב יוסף-יצחק אהרונוב

יש חדש

להאיר את העולם

בכל פינה אפשר לראות את החנוכיות המאירות של צעירי-חב"ד. מאות חנוכיות-ענק הוצבו במרכזי הערים, ועוד מאות חנוכיות הותקנו על-גבי כל-ירכב. צעירי-חב"ד סיפקו אלפי חנוכיות בגובה של מטר, להצבה בבתי-עסק, והציבור נענה בשמחה להצעה. מאתיים ושלשים בתי-חב"ד בארץ מנייחים את כל הכוחות כדי להגיע להמוני בית-ישראל ולהביא להם את אור החנוכה.

שלוחי חב"ד ברחבי העולם הציבו חנוכיות-ענק במקומות הומי-אדם, וכך נחשפים מיליוני יהודים לאור החנוכה - דבר שחשיבותו גדולה במיוחד בעונה הזאת של השנה, כאשר הרחובות מלאים סמלים הקשורים בחגי הגויים.

ירקות שמיטה

אגודת חסידי חב"ד החליטה להיענות לפניות ציבור שומרי השמיטה, המתאוננים על המחירים היקרים בערים המרוחקות מריכוזים חרדיים, ועל הקשיים להשיג ירקות ללא חשש שביעית. בעקבות זאת נמצא הסדר שמאפשר לספק סחורת שמיטה מהמחסן המרכזי של הרב לנדא אב"ד בני-ברק, היישר לבית, באותו מחיר שבו הסחורה נמכרת בבני-ברק. כל הזמנה ארוזה בידי משגיח במארז מיוחד, עם חותמת הכשרות של הרב לנדא. הזמנות בטל' 03-9604414 (באין מענה יש להשאיר הודעה).

קורס לרבנות

המכון למצוות התלויות בארץ פותח קורס לתואר רבנות 'השכלה תורנית גבוהה', שבסיומו יקבלו התלמידים תואר מקביל לתואר B.A. במשרד החינוך. הקורס מיועד לבוגרי חמש שנות לימוד לפחות במוסד תורני, והוא יתקיים בשעות הערב. טל' 052-3555305.

זמני השבוע

ניו-יורק	דטרויט	מיאמי	לוס-אנג'לס
4:10	4:42	5:12	4:26
5:13	5:46	6:07	5:24

המולד: ליל שני, 6 בערב, 38 דקות ו-3 חלקים
ראש-חודש טבת: ביום השני

כתובת המערכת: ת"ד 14 כפר-חב"ד 72915
טל' 03-9607588 • פקס 03-9606169
www.chabad.org.il • chabad@chabad.org.il
אין המערכת אחראית לתוכן המודעות ולכשרות

נא לשמור על קדושת הגיליון

אותו ויכוח, אותם טיעונים

הדור הראשון של המתיוונים ניסה לשלב את התרבות היוונית עם המסורת היהודית. הדור השלישי כבר בעט ביהדות, בז לה ושאף להיות יווני לכל דבר ועניין

תמיד היה הפיתוי גדול. במקום להיות עם קטן ונבדל, אפשר היה להיות חלק מהתרבות האנושית הכללית של אותם ימים. מאז ומעולם היו צעירים שחשבו כי 'קדמה' פירושה לבעוט בערכים המסורתיים ה'ישנים' וללכת אחרי הזרמים השולטים בעולם.

אם אנחנו חיים וקיימים כיהודים, אין זה בזכות אותם צעירים 'חדשניים', אלא למרות מעשיהם ומעלליהם. הם אבדו בתוך ההיסטוריה ולא נותר מהם שריד ופליט. אנחנו נשארו יהודים דווקא בגלל יהודים 'מיושנים', עקשנים וסרבנים, שלא רצו לראות את האור' המופלא של העולם המודרני ובחרו להחזיק בדתם ובמורשתם.

הלקח הנצחי

זו בעצם תמציתם של ימי החנוכה. המאבק באותם ימים לא ניטש בין יהודים ליוונים בלבד. אפשר לומר שעיקר המאבק התנהל בתוך העם היהודי, מול המתיוונים. אלה היו צעירים יהודים מודרניים ומתקדמים, שהאמינו כי לעם מתבדל, דבק בנושנות, אין עתיד בעולם המודרני. הם ביקשו ליצור חיבור בין התרבות ההלניסטית המודרנית ובין היהדות.

אבל מהר מאוד התברר כי דרך זו מוליכה בכיוון אחד בלבד - מן היהדות החוצה. הדור הראשון של המתיוונים ניסה לשלב את התרבות היוונית עם המסורת היהודית. הדור השלישי כבר בעט ביהדות, בז לה ושאף להיות יווני לכל דבר ועניין. עובדה היא שלא נותר מהם זכר. או שחזרו להיות יהודים שלמים, או שהתבוללו לחלוטין ואבדו לעם היהודי.

כשאנו מדליקים את נרות החנוכה, כדאי שנזכור את הלקח הנצחי. מפתה מאוד להיות חלק מהעולם הגדול, אבל הקיום היהודי תלוי דווקא בשמירת הייחודיות היהודית ובעמידה עיקשת על הדבקות בתורת ישראל ובמצוותיה. הערכים האנושיים משתנים ומתחלפים, אבל ערכי היהדות נשארים לנצח, ועמם אנחנו, העם הנצחי. חנוכה שמח.

תרבות של ימינו מפתחת מידה מסויימת של זלזול בדור הקודם. הצעירים המפעילים מחשבים במיומנות מסחררת נוטים ללעוג למבוגרים, שבקושי מעיזים להתקרב למכשיר המפחיד הזה. אין ספק שצעירים מיטיבים לקלוט את חידושי הטכנולוגיה, אך האם זה מצדיק יחס של זלזול במבוגרים?

אותה הרגשה קיימת בדור הצעיר בכלל. הוא מרגיש חדשני, מתקדם, מודרני, בעוד אבותיו נתפסים בעיניו מיושנים. הצעירים משוכנעים שהם הראשונים שהצליחו להרים את הראש מתוך אלפי שנות היסטוריה מיושנת ולראות את האור הגדול. הם רק שוכחים, שבדיק כך הרגישו אבותיהם וסביהם במשך כל הדורות. גם הם, ה'מיושנים', האמינו שהם שיא הקדמה והחדשנות. אז אולי אין זו אלא אשליה?

טענה עתיקה

דפדוף בדפי ההיסטוריה מבהיר עד כמה אין בסיס לתחושת העליונות של הדור הצעיר. הסמאות והרעיונות שבהם דוגלים הצעירים ה'מתקדמים', זהים לחלוטין לאלה שבהם השתמשו אבותיהם לפני מאה, אלף ואלפיים שנה. לא רק התכנים זהים, גם המילים ממש.

אנחנו רגילים לשמוע בימינו טענות שהדת 'מיושנת', ושעלינו להיות חלק מהעולם הגדול והנאור. זו נשמעת טענה מודרנית ומתקדמת, אבל אנחנו שוכחים שזו עמדה מיושנת ועתיקת-יומין. בדיוק אותה טענה נשמעה מפי אנשי היבסקציה ברוסיה הקומוניסטית ומפי המתבוללים בגרמניה. אותה ססמה הניפו המשכילים לפני מאתיים שנה והמתנצרים בספרד לפני חמש-מאות שנה. אותם רעיונות היו בפייהם של המתיוונים לפני אלפיים שנה ושל עובדי הבעל והעשתורת לפני שלושת-אלפים שנה.

היהדות, שדגלה בססמה "עם לבדד ישכון", עמדה מאז היווסדה במאבק מתמיד מול מגמות של התבוללות והתערות בתוך העולם הגדול.

להאיר את השמאל

ואין-סופי כל-כך, שביכולתו להגיע עד המקום הנמוך ביותר ולפעול גם שם. כשיהודי דוחה מפניו את הדבר האסור, הוא פועל בירור באותו דבר, בכוחו של האור האלוקי הבלתי-מוגבל.

זיכוך רשות הרבים

ובזה המעלה הגדולה של נרות החנוכה – על-ידי קיום המצווה הזאת, בעשייה חיובית (ולא רק בהימנעות מעשייה, כבמצוות לא-תעשה) יורד לעולם האור האלוקי הבלתי-מוגבל, שבכוחו להאיר את 'קו השמאל' ואת רשות הרבים.

בכך עולה מעלת מצוות נרות חנוכה אף על מצוות לא-תעשה: בקיום מצוות לא-תעשה דוחים את הדברים האסורים, אך אין **מזככים** אותם; ואילו על-ידי נרות חנוכה מאירים את ה'שמאל' ואת 'רשות הרבים'. על-ידי קיום מצווה זו פועלים שגם 'רשות הרבים' תזדכך ותהיה מוארת, כפי שעל-ידי קיום מצוות עשה מזדכך הדבר הגשמי שבו מקיימים את המצווה.

(לקוטי שיחות כרך ה, עמ' 223)

עם ה'חוי'. יש מצוות שחובה לקיימן בפנים, וגם המצוות שאפשר לקיימן בחוץ, ברשות הרבים, אין כאן כוונה מיוחדת בעבור רשות הרבים, אלא אפשר לקיימן בחוץ בדיוק כמו בפנים.

נמצא אפוא שמצוות הדלקת נר חנוכה – שאותה חובה לקיים דווקא בשמאל ודווקא בחוץ – נבדלת מרובן ככולן של המצוות, ולא רק ממצוות מזוהה.

אור אין-סופי

מוסבר בתורת החסידות, כי ההבדל בין מצוות עשה למצוות לא-תעשה הוא, שמצוות עשה מושכות לעולם הזה אור אלוקי הזקוק לכלי-קיבול מתאים, ואילו מצוות לא-תעשה מושכות אור אלוקי שאינו מוגבל במגבלות של כלי-קיבול. לכן מצוות עשה יכולות להתקיים רק באמצעות דברים מותרים, ואילו מצוות לא-תעשה מתקיימות על-ידי (אי-עשייה של) דברים אסורים.

האור האלוקי שבמצוות לא-תעשה גדול כל-כך

צוות נר חנוכה דומה למצוות מזוהה בשני דברים: את שתיהן קובעים בפתח הבית ודווקא מבחוץ. אולם הבדל מהותי יש ביניהן, ואף הוא בשני היבטים: (א) את המזוהה קובעים בצד ימין של הפתח, ואילו את נרות החנוכה מציבים בצד שמאל. (ב) המזוהה קבועה בחוץ משום שזה תחילתו של הבית, ואילו נרות החנוכה מוצבים בחוץ כדי להאיר את החוץ, את רשות הרבים.

שני ההבדלים האלה קשורים זה בזה. רשות הרבים מייצגת את הצד השלילי, את העדר ההתבטלות בתוך האחדות האלוקית (שהיא 'רשות היחיד'). היא יונקת את כוחה מ'קו השמאל', ולכן נרות החנוכה, שנועדו להאיר את רשות הרבים, מוצבים דווקא בצד שמאל.

אור בחוץ

על מצוות המזוהה נאמר שהיא שקולה כנגד כל המצוות, ואכן, גם בכל המצוות אנו רואים אותם מאפיינים שבמצוות מזוהה: את כל המצוות יש לקיים ביד ימין (ובמלאכת הקרבנות הפרט הזה מעבב אפילו בדיעבד), וכמו-כן אין למצוות קשר

מן המעיין חנוכה | מאת הרב אליעזר ברוד

גילוי אור הפנים

על-ידי חנוכה מתגלה אור הפנים, בחינת 'יאר ה' פניו אליך ויחונך'. חנוכה ממשיך אור אין-סוף לנשמה.

(ליקוטי מהר"ן)

אמרת השבוע

למטה מעשרה

בנר השמיני של חנוכה נהג רבי אשר מסטולין לערוך סעודה גדולה אחרי הדלקת הנרות, והיה שר ומזמור: 'הדרן עלך נר חנוכה והדרך עלך', כשם שנוהגים לומר בסיום מסכת.

שאלו חסידים את בנו, בעל 'בית אהרון' מקרלין, מה ראה האב להפליג כל-כך בשבחו של נר חנוכה, והלוא קבעו חז"ל ש'נר חנוכה למטה מעשרה'.

הסביר להם: 'כשחז"ל אמרו ש'נר חנוכה למטה מעשרה', לא התכוונו לומר שאורו והארתו נחותים ופחותים משאר המצוות. להפך, אורם של נרות חנוכה חזק ומאיר כל-יכך, עד שהוא מסלק את החשכה גם מהמקומות הנמוכים והאפלים ביותר'.

(השל"ה)

כאור הראשון

כשם שבראשית הבריאה נאמר "ויהי אור", כך מצוות חנוכה בנרות. כשם שהאור הראשון נגזר ואין משתמשים בו, כך נרות חנוכה אסור להשתמש לאורם. כשגברו בית חשמונאי זכו לשלושה אורות: אור השכינה, אור התורה ונר מצווה.

(ליקוטי לויצחק)

זוכה לתלמידי-חכמים

"הרגיל בהדלקת נר חנוכה זוכה לבנים תלמידי-חכמים" (שבת כג,ד). היוונים רצו להשכיח את התורה, ולכן הרגיל בנר חנוכה, שהוא זכר לנס ההצלה מגזרת היוונים – זוכה לבנים תלמידי-חכמים.

(שפת אמת)

ניצחון על החושך

"וחושך על פני תהום" – זו מלכות יוון (בראשית רבה). לפיכך כשנגאלו ישראל וניצחו את היוונים, נעשה הנס על-ידי נרות וקבעו יום-טוב של חנוכה.

(רבי מאיר שפירא מלובלין)

הכוח לעמוד

"מאי חנוכה? דתנו רבנן..." (שבת כא). מהותו של חנוכה הוא "דתנו רבנן". הכוח לעמוד איתן נגד צוררינו ניתן לנו משלהבת הקודש שהדלקנו, מהתורה והמצוות.

הכול מודים בנס

דווקא את נס חנוכה, ולא את שאר הניסים שנעשו לחשמונאים, קבעו על שמן. בשאר הניסים יש פתחון-פה לומר שאין כאן נס, כי לפעמים מעטים מנצחים את הרבים, אף שבדודאי גם זה נס הוא, אך בנס השמן אין פתחון-פה לומר שמקרה הוא, אלא הכול מודים שמאת ה' הייתה זאת.

(מטה משה)

בזכות מסירות-הנפש

הרמב"ן כותב שנרות חנוכה אינם בטלים לעולם. זאת משום שנרות אלה באו על-ידי שלמות עבודת ישראל, שמסרו את נפשם כנגד גזרות היוונים. לכן נרות אלו אינם בטלים לעולם.

(לקוטי שיחות)

נס חנוכה אוסטרלי

הם עזבו את אירופה עוד לפני מלחמת העולם הראשונה, והגיעו לחוף מבטחים באוסטרליה. כרבים שעשו אז את הצעד הזה, ניסו אף הם להשתלב בחיים המפותחים בארץ החופש. הם נעשו מתיישבים במרחבי האדמה הבלתי מעובדת, באזורים מרוחקים של הארץ הענקית הזאת, ואט-אט החלה עבודתם להניב פירות. הם התחילו את חייהם שם בעוני ובמחסור, ועם הזמן מצבם הכלכלי החל להשתפר. ההצלחה האירה להם פנים ורווחיהם היו נאים.

אולם ככל שהצליחו בהישגיהם הכלכליים, התרופפה זיקתם לשמירת התורה ומצוות. ההורים עדיין הקפידו על קיום ההלכה, ואף שמרו מנהגים מסוימים שהביאו עמם מעיירת מולדתם, אך הבנים כבר נהפכו לאוסטרלים לכל דבר, באורחות חייהם ובלבושם. העבודה הקשה בשדות האחוזה הייתה רבה ומפרכת, וריחוקם מן העיר, שבה התקיימו חיי קהילה, עשו את שלהם להתרחקות מחיים יהודיים.

ג'ק היה צעיר הבנים במשפחה. בברית שנעשתה לו נקרא שמו בישראל יעקב, אך בהשפעת הזמן והסביבה הוחלף שמו לג'ק. בכישרונותיו המיוחדים הצליח לסיים בהצטיינות את מסלול הלימודים בבית-הספר הכללי במקום מגוריו, ואף עלה ללימודים גבוהים יותר. ובכל-זאת, עם סיום לימודיו נרתם דווקא הוא לניהול חוותו של אביו, וגם את זה עשה במסירות ובהצלחה.

ברבות הימים נשא לאישה את דינה – אף היא מרקע משפחתי דומה – שאת שמה שינו לדיאנה. בתחילה חיו בסביבה יהודית, וכך שמרו על זיקה כלשהי ליהדות. בחלוף הזמן, עם המעבר לאחוזה מבודדת משלהם, עם שטחי מרעה נרחבים לכבשים שגידלו, לייצור הצמר האוסטרלי, במקום נידח בוויקטוריה, נשכחה יהדותם כמעט כליל.

סוג זה של ניתוק גאוגרפי קיצוני, היה גורם אופייני להתבוללות באוסטרליה. ואמנם, מציאות-חיים זו איימה לנתק לחלוטין את הקשר של בני-הזוג עם עברם היהודי הרופף ממילא.

“ראי”, אמר הבעל לאשתו, “הלוא אנו חיים באושר, ואיני רואה עוד כל צורך לזהות את עצמי כיהודי. איזו משמעות יש ליהדות בעבורנו, מלבד זיכרונות כואבים מהעיירה הקטנה באירופה!?”

חוגגים היהודים בכל העולם את חג החנוכה.

העיתון הזה, שהיה מגיע אליהם מדי שבוע, היה בעצם האמצעי היחיד כמעט לקשר עם העולם הגדול שמחוץ להם. הידיעה על חג החנוכה תפסה משום-מה את ליבה. בדרך בלתי-מובנת

האישה הנהנה בראשה להסכמה, שהיה גם לה לא הייתה סיבה לחשוב אחרת.

רצתה ההשגחה, וערב אחד, באחד מימי חודש כסלו, בשעה שישיבה האישה מול האח הבערת ועיתון בידיה, צדה את עינה של דיאנה כתבה שהופיעה בעיתון. בכתבה סופר כי באמצע דצמבר

לומדים גאולה | מאת מנחם ברוד

משיח בשמן

מגואל ישראל בגאולה האחרונה נקרא 'משיח'. בפשטות הכוונה למשיחה בשמן, כמו שנאמר (תהילים פט, כא): "מצאתי דוד עבדי בשמן קדשי משחתי". אמנם כל מלכי בית-דוד נושאים עמם את המעלה הזאת של המשיחה בשמן המשחה, אבל דווקא הגואל האחרון נקרא על שמה. מכאן, שהשמן מבטא את מהותו הפנימית.

על משמעותו הרוחנית של השמן אפשר לעמוד תוך התבוננות באירועי חנוכה. בחנוכה היה ניצחון גדול ביותר של עם-ישראל על היוונים, אולם כאשר הגמרא (שבת כא, ב) שואלת "מאי (מהו) חנוכה?", אין היא מזכירה כמעט את ניצחון המלחמה ומתמקדת בנס פך השמן: "כשוכנסו יוונים להיכל, טימאו כל השמנים שבהיכל. וכשגברה מלכות בית-חשמונאי וניצחום, בדקו ולא מצאו אלא פך אחד של שמן, שהיה מונח בחותמו של כוהן גדול; ולא היה בו אלא להדליק יום אחד. נעשה בו נס והדליקו ממנו שמונה ימים".

המאבק על השמן

בתורת הקבלה והחסידות השמן מסמל את החכמה. למעשה הדבר רמוז גם בגמרא (מנחות פה, ב): "מתוך שרגילים בשמן זית, חכמה מצויה בהם" – הרי לפנינו הקשר בין שמן לחכמה. שמן בעם-ישראל מסמל את חכמת התורה – "כי היא חכמתכם ובינתכם לעיני העמים". וכאן נטושה המלחמה בין עם-ישראל ליוונים – על טהרתה של חכמת התורה.

מאבק זה בא לידי ביטוי בכך שהיוונים "טימאו כל השמנים". ההקפדה של עם-ישראל להדליק את המנורה בשמן טהור, אין בה לכאורה היגיון. לוי היו אוכלים את השמן או אפילו מקריבים אותו על-גבי המזבח, יש מקום לדבר על טומאה וטהרה; אך כאשר השמן משמש למאור בלבד – וכי יש הבדל בין אור של שמן טהור לאור של שמן טמא?! הרמב"ם אומר שטומאה וטהרה בכלל "אינם מדברים שדעתו של אדם מכרעתם, והרי הם מכלל החוקים". על-אחת-כמה-וכמה שההקפדה על הדלקת המנורה בשמן טהור דווקא היא דבר על-שכלי לחלוטין. נגד זה התקוממו היוונים – נגד היסוד העל-שכלי שיש בשמן של עם-ישראל, קרי: בחכמת התורה.

גילוי רזין דרזין

אולם היהודים ידעו שיש לשמור על טהרתו של השמן. אמנם התורה היא חכמה, ובתור שכזה היא נתפסת כבלי השכל. היא עצמה אף מחייבת ללמוד ולהבינה כשם שלומדים ומבינים כל דבר-חכמה: צריך ללמוד, להתעמק, להקיש דבר לדבר, להקשות, לתרץ וכו'. כשרב פוסק הלכה, הוא חייב לנמקה בשכל ובהיגיון; אביו לו אם יפסוק הלכה על-פי הראות 'על-שכליות'.

אף-על-פי-כן יש בתורה יסוד על-שכלי מובהק. יהודי שלומד תורה יודע, שהצד המובן והמושג בתורה אינו אלא חלק ממהותה. התורה, במהותה האמיתית, היא חכמתו של הקב"ה, שלמעלה לגמרי מהשכל ומההבנה האנושיים; אלא שהקב"ה הלביש את חכמתו העצמותית בלבוש שכלי, שאף אנו נוכל להבינה ולתפסה בשכלנו. הכרה זו משנה מהותית את גישתו של יהודי לתורה. הוא אינו ניגש אליה כאל כל חכמה ושכל. יש בגישתו יסוד של קדושה, של התבטלות, של טהרה.

דבר זה לא יכלו היוונים לקבל. הם ביקשו לראות בתורה חכמה ושכל ככל החכמות. הם טימאו את השמן, המסמל את התורה. ניצחון החשמונאים הוא ניצחון הקדושה והטהרה, ולאורם אנו לומדים תורה ומקיימים מצוות עד היום הזה.

יסוד זה שבתורה ובמצוות הוא שיתגלה על-ידי משיח-צדקנו. בגאולה תתגלה פנימיות הדברים והכול יראו את המהות האלוקית שבכל דבר, שזה עניינו של השמן. שמן גם רומז לרזין דרזין (סודי-סודות), שאף דבר זה יתגלה על-ידי משיח. לכן שמו העיקרי הוא 'משיח', על שם השמן.

תפסה הידיעה את התעניינותה והיא לא הצליחה להסיח את דעתה ממנה. בתוך כך החלו לעלות גם זיכרונות ומחשבות שלא נתנו לה מנוח.

חצי לילה התהפכה על משכבה, עד שהחליטה לקום ולעשות מעשה. היא הדליקה נר קטן על אדן חלון המטבח, ובתחושת סיפוק חזרה לישון.

שעה אחרי-כן התעורר בעלה. גם הוא קרא את הכתבה על חנוכה, גם בו החלו להתעורר זיכרונות העבר. הוא קם ונכנס למטבח. למראה הנר שעל אדן החלון עברה בו מחשבה, שהנה גם אשתו חשבה אותן מחשבות שעברו בו. הוא ניגש אל אדן החלון והדליק גם הוא נר קטן.

אך בכך לא תם הסיפור.

באותו לילה הכה את האזור שבר ענן פתאומי, כפי שקורה מדי פעם בפעם בחלק זה של העולם. החוות ששכנו במקומות הנמוכים הוצפו במי הגשם ונותקו, ובתוכם גם חוותם של בני-הזוג שלנו. כוחות החילוף חשו לאזור, אך השיטפון ניתק את זרם החשמל, והעלטה הייתה גדולה כל-כך, שצוותי המתנדבים התקשו להגיע אל החוות.

הגשם העז שניתך על הבית בעוצמה העיר את ג'ק ודיאנה. בבהלה נוכחו לגלות כי חצר ביתם מוצפת מים, והמים גואים ומציפים את רצפת הבית. הם מיהרו אל החלון לזעוק לעזרה, אך קולותיהם נבלעו ברעש המים האדיר שסביבם.

למרבה חרדתם של ג'ק ודיאנה הם נוכחו כי המחלצים לא ראו את ביתם באפלה, וחלפו על פניו הלאה, בחיפוש אחר לכודים אחרים. אלה היו רגעים קשים מנשוא שנראו כנצח. על שניהם השתלט הפחד מפני הנורא מכול.

אך לפתע פרץ אחד המחלצים בקריאה: "היי! הביטו לשם!". אור קטן שהבליח בחשכה משך את תשומת-ליבו. אלה היו שני אורות קטנים, מרצדים ומנצנצים בחלון הבית...

המחלצים שמיהרו אליהם מצאו את בני-הזוג כמעט על סף ייאוש. שניהם בכו וצחקו מהתרגשות ולא האמינו שזכו להינצל. אך עוד יותר התקשו לעכל את העובדה ששמעו מפי המחלצים, כי הנרות, 'נרות החנוכה' שלהם, הם שהביאו לידי הצלתם.

שני נרות של שתי נשמות רחוקות ונידחות עשו את נס חנוכה הפרטי שלהם, ונהפכו גם לסיפור שזכה לכותרות העיתונות באותם ימים. לבני הזוג גרם הסיפור לחולל שינוי ניכר בתפיסת-עולמם בדבר הקשר שלהם עם הקב"ה וערכי הנצח של העם היהודי.

(עיבוד מהספר 'אברהם אבינו של אוסטרליה', מאת ר' אורי קפלון)

“הגמרא (שבת כא) אומרת: 'הדלקה עושה מצווה'. עיקר התכלית של המצווה פתגם חסידי היא הדלקה וההתלהבות, האש המתלקחת בנשמה” (רבי לוי-יצחק מברדיצ'ב)

לומר לקרח להאיר

בהדלקת הנרות, ולאחר מכן נהנים מפעילויות ואירועים. יש פעילויות מיוחדות לסטודנטים ואפילו לילדים, וגם לנשים יש פעילות נפרדת, בניהולה של הרבנית דינה וגנר.

המרכז היהודי

בקרסנווארסק חיים כמיליון תושבים, ובהם שמונת אלפים משפחות יהודיות. בשנים המעטות שבהן נמצאים שם בני-הזוג וגנר, עם שלושת ילדיהם, כבר הצליחו ליצור קשר עם כמחצית היהודים, והקימו גן-ילדים ובית-ספר לילדי הקהילה.

הקור, לדבריו, מפריע בעיקר בשבתות, שבהן עליו ללכת ברגל עשרים דקות עד בית-הכנסת, הממוקם במרכז הקהילתי היהודי, שבנייתו נסתיימה לפני שנה בחנוכה. במרכז בן שלוש הקומות יש בית-כנסת מפואר, שבו מתקיימת בכל יום תפילת שחרית בהשתתפות כשבעים איש, ובשבת מתקיימות בו כל התפילות. כמו-כן יש במקום גן-ילדים ובית-ספר מיוחד לימי ראשון, שבו לומדים למעלה מחמישים ילדים. יש גם בית-ספר ללימודי היהדות בשעות אחר-הצהריים, מועדון יהדות לצעירים ועוד שלל פעילויות.

ספרייתורה בשביה

לפני כשנה נודע לרב וגנר כי במוזאון לחקר התרבות המקומית בעיר מינוסינסק, במרחק כשש-מאות קילומטרים, מאוחסנים שלושה ספרי-תורה מהמאה ה-19. איש מצוות עובדי המוזאון לא ידע להסביר

ביום שלישי בערב השבוע, בשעה שהדלקתם את נרות החנוכה ואכלתם לביבות חמות, עמד הרב בנימין וגנר, רבו של מחוז קרסנווארסק שבסביב, בחצר בניין הקהילה בעיר, ומול יותר משש-מאות תושבים יהודים הדליק נר ראשון בחנוכה עשויה מ...קרח. בחוץ שרר קור של מינוס 15 מעלות, אך זה לא הרתיע אותו ואת בני קהילתו, מלבוא בכל ערב מימי החנוכה להדליק אור נוסף בחנוכה הייחודית.

את הקמת החנוכה יזם לפני כמה שנים, כאשר נחשף לסדרה של סמלים שנעשו בקרח לקראת ראשית השנה האזרחית. הוא החליט שאפשר לנצל טכניקה זו גם לדברים של קדושה. מאז ניצבת החנוכה, בכל שנה בעיצוב חדש, בטבורה של העיר, מאירה ומפיצה אור של יהדות.

גוש קרח מהנהר

החנוכה הראשונה נוצרה על-ידי חציבה בנהר העובר במרכז העיר, והוצאת גוש קרח ענק מתוכו. מומחים בחריטה בקרח עבדו סביב השעון, כדי לעצב חנוכה גדולה ומהודרת מהקרח. אבל השנה, למשל, הנהר עדיין אינו קפוא די הצורך. גם לזה נמצא פתרון. גוש הקרח נחצב במרחק שלוש-מאות קילומטר מהעיר, והובא אליה על משאית. השנה החנוכה נראית כנבל.

חנוכה הקרח מושכת אליה יהודים רבים מביין תושבי העיר והמחוז, אשר מבקשים לחגוג את נס החנוכה. הם מגיעים לבניין הקהילה, משתתפים

פינת ההלכה | מאת הרב יוסף גינזבורג, רב אזורי עומר

על הניסים

שאלה: מדוע נזכר בנוסח 'ועל הניסים' ניצחון המלחמה בלבד ולא נס פך השמן?

תשובה: לכאורה יש אזכור של הנרות בסיום התפילה: "הדליקו נרות בחצרות קודשך", אבל נראה שאין הכוונה בזה למנורת המקדש (שהייתה בהיכל, ולא בחצר), אלא לנרות של שמחה, כפי שבשמחת בית-השואבה היו מדליקים בחצרות המקדש מנורות של זהב, שהאירו את כל ירושלים.

מצד שני, כשמסופר במגילת-תענית ובתלמוד "מאי חנוכה", מוזכר הניצחון רק בדרך-אגב, ועיקר הדגש על נס פך השמן.

הסבירו הפוסקים, שפורים הוא יום משתה ושמחה גשמית, מכיוון שעיקר כוונתו של המן הייתה "להשמיד להרוג ולאבד" את הגוף היהודי, ואילו חנוכה, שעיקר

המלחמה בו הייתה להצלת הנשמה ממזימת "להשכיחם תורתך ולהעבירם מחוקי רצונך", הוא בעיקרו יום 'הלל והודיה', ועל המשתה והשמחה בו חלוקות הדעות.

מכיוון שכך, טימאו היוונים (טומאה היא דבר שלמעלה מבינת אנוש) את השמן (המייצג חכמה), ועיקר הניצחון התבטא בכך שמצאו פך שמן טהור, כאשר המנורה "עדות היא לבאי עולם שהשכינה שורה בישראל".

לעומת האור הרוחני הנעלה מן הטבע שאיר בחנוכה ומול הנרות המבטאים אור זה – אין הניצחון הצבאי תופס מקום כלל.

לעומת זה, כאשר רוצים "להודות ולהלל" על ניצחון המלחמה, נמנעים מלהזכיר את נס פך השמן. ולמעשה מחולקת ההודיה לשתיים: ההודיה על נס השמן היא על-ידי הדלקת נרות חנוכה, ואילו ההודיה על ניצחון המלחמה היא באמירת 'ועל הניסים'.

מקורות: שבת כ"ב, לבוש, ב"ח ו"ז או"ח סי' עתה. שו"ע, רמ"א ונו"כ סי' תרפ"ב. לקוטי שיחות חכ"ה עמ' 236, ושי"ב.

מבצע לחנוכה

טליות חב"ד במחירים מוזלים

טלית גדול משי: מידה 80 רק \$78 * מידה 70 רק \$72

טלית קטן: מידה 24 - רק \$19

ניתן להשיג את כל המידות

משלוח עד הבית

להזמנות בטלפון 1-917-215-9440 מנחה

סופר סת"ם • HaSofer
RABBI MOSHE KLEIN
משה הלוי קליין
321 Kingston Avenue
718-221-2222
www.esofer.com
A HaSofer Company

הרב וגנר על רקע החנוכה אשתקד. לנצל לקדושה

מניין הגיעו ספרי-התורה ומי הביאם למוזאון. לאחר שנסע למקום, שמונה שעות לכל כיוון, ונוכח שאכן מדובר בספרי-תורה, פנה במכתב אל ראש עיריית מינוסינסק בבקשה להעביר את ספרי-התורה לרשות הקהילה היהודית. ספרי-תורה אחד כבר נגאל, ובחודשים הקרובים צפויים להגיע לידי ספרי-התורה האחרים.

"השנה, כשנדליק את החנוכה, אספר לבני הקהילה על ספרי-התורה שנגאל, וזו עבורנו עוד נקודת אור יהודית", הוא אומר.

גיליונות

שיחת השבוע

בעברית וברוסית

מופצים בכל רחבי ארה"ב

להזמנות ולפרסום אנא פנו:

347-414-3376

sh-usa@chabad.org.il

בוא להתחבר אל הנשמה!

טיעור תנ"ך במנהטן

באוירה ישראלית חמה וזיתית

כל יום רביעי, 8:00 בערך

22 בית חב"ד איז6און, מנהטן

509 5th Ave. #2 Floor

(השדרה החמישית בין ה-42 וה-43)

טלפון: 687-8900 (718) חנוך